

Володимир Скляр

**Етномовні процеси
в українському просторі:
1989-2001 рр.**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Володимир Скляр

Етномовні процеси в українському просторі:

1989-2001 рр.

2009

УДК 39(477)(045)
ББК 63.5(4УКР)я1
С43

Рекомендовано до друку Вченою радою філософського факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
протокол № 8 від 25 травня 2009 року

Рецензенти:

Лариса Терентіївна Масенко, доктор філологічних наук, професор,
(Національний університет «Києво-Могилянська академія»)

Валентина Миколаївна Піскун, доктор історичних наук, старший науковий
співробітник, (Київський національний університет імені Т. Г Шевченка)

Петро Макарович Чернега, доктор історичних наук, професор,
(Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова)

Науковий консультант

Валентина Кирилівна Борисенко доктор історичних наук, професор

Скляр Володимир

- С 43** Етномовні процеси в просторовому вимірі! України 1989-2001 рр. / В. Скляр - Харків: ЕКСКЛЮЗИВ, 2009. - 544 с

На основі аналізу статистичних матеріалів переписів населення 1989 та 2001 років досліджено етнічний склад та мовна структура населення України. Визначено етномовну ідентичність населення. Встановлено особливості територіального розміщення українців та представників етнічних меншинних груп. Монографія розрахована на науковців та всіх тих, хто цікавиться вивченням етнічних процесів у сучасній Україні.

Sklyar Volodymyr

- С 43** Ethno language processes in spatial measurement of Ukraine: 1989-2001 / V. Sklyar. - Kharkiv : EXKLIV, 2009. - 544 p.

On the basis of analysis of 1989 and 2001 population census statistical materials the ethnic part and language structure of the population of Ukraine were investigated / Ethno language identity of the population was defined . Feature of territorial placing of Ukrainians and representatives of ethnic minority groups were determined. Monograph is addressed to scientists and all those who is interested in studying of ethnic processes in modern Ukraine/

**УДК 39(477)(045)
ББК 63.5(4УКР)я 1**

ISBN 978-966-2166-03-3

© В. Скляр, 2009г.

Зміст

Вступ.....	4
Розділ 1. Історіографія та джерела дослідження етновних процесів в Україні.....	8
Розділ 2. Етновна ідентичність населення.....	47
Розділ 3. Динаміка чисельності населення.....	88
3.1. Усе населення.....	88
3.2. Міське населення.....	93
3.3. Сільське населення.....	105
Розділ 4. Основні тенденції змін етнічного складу населення.....	115
Розділ 5. Українці в просторовому вимірі! України.....	138
5.1. Все населення.....	138
5.2. Міське населення.....	151
5.3. Сільське населення.....	171
Розділ 6. Етнічні меншинні групи в Україні.....	194
6.1. Загальна чисельність етнічних груп.....	194
6.2. Російська етнічна меншина.....	210
6.3. Етнічні групи, крім росіян.....	231
Розділ 7. Етновні процеси в урбаністичному середовищі.....	246
7.1. Зміни чисельності міського населення за етнічними ознаками.....	246
7.2. Зміни чисельності міського населення за мовними ознаками.....	253
7.3. Етнічний склад міського населення (територіальний вимір).....	259
7.4. Мовна структура міського населення (територіальний вимір).....	266
7.5. Територіальне розміщення, динаміка чисельності та мовна структура етнічних меншинних груп.....	279
Розділ 8. Українське прикордоння: етновна структура населення.....	297
8.1. Загальна характеристика населення прикордоння України.....	297
8.2. Південно-західне прикордоння.....	306
8.3. Західне та північно-західне прикордоння.....	324
8.4. Північно-східне та східне прикордоння.....	332
Висновки.....	357
Використані джерела та література.....	365
Додатки:	
Понятійно-термінологічний словник.....	393
Таблиці.....	407